

Pal, bastó, garrot, vara...

per David Casellas

Un altre grup de mots en què la interferència de la llengua castellana ha contribuït a sembrar confusió són *pal*, *bastó*, *garrot* i *vara*. Encara que en castellà es facin servir els mots *palo* i *bastón*, no hi ha correspondència amb l'extensió semàntica que tenen en català *pal* i *bastó*.

Un *pal* és «una peça de fusta (o d'un altre material) llarga i prima, generalment afuada d'un cap, que es planta a terra per a sostenir una cosa». És important de fixar-se en la característica que ens indica que un *pal* sempre està plantat a terra. Així, parlarem d'un pal d'electricitat, dels pals de la porteria... En cap cas no és correcte el castellanisme **poste*. Altrament, si no és clavat a terra parlarem d'un *bastó*. Quan el pal és curt, l'anomenem *estaca*.

Una *estaca* és un «pal curt que es clava a terra, en una paret...» Exemple: *El cavall era lligat a una estaca*.

Un *bastó* és «una vara de fusta (o d'un altre material) manejable, generalment per a portar a la mà i repenjar-s'hi caminant». S'aplica, en el llenguatge esportiu, a qualsevol vara manejable usada per a colpejar la pilota o donar-se impuls. Així, cal parlar dels bastons d'esquí, de golf... En l'hoquei, però, anomenem *estic* el bastó que s'usa per a practicar aquest esport, i en alpinisme es fa servir el *piolet*.

Un *garrot*, entre altres coses, és un bastó més gruixut, generalment usat com a arma, per a colpejar. Així podem dir: *Va defensar-se a cops de garrot*.

Una *vara* és, entre altres coses, «una branca prima i llarga, neta de fulles, emprada com a bastó o com a xurriaques», i també «bastó usat com a insígnia d'autoritat». Per tant, parlarem d'una *vara de freixe* o de la *vara d'un alcalde*. Amb el primer significat, també podem usar el mot *verga*.

Una *perxa*, entre altres coses, és «un bastó llarg i estret». Per això, en atletisme diem que els esportistes per a saltar fan servir una *perxa*, i no pas un *bastó*.

En un vaixell, en català parlem de *pal* o, per analogia, d'*arbre*, per a referir-nos als pals rodons fixats perpendicularment en una nau per a sostenir les veles: *un vaixell de tres pals*. No és correcte el castellanisme **màstil*. En alguns casos, també podem fer servir el mot *antena*, sobretot quan ens referim al pal llarg i gruixut clavat a terra verticalment per a bastir-hi alguna cosa: *les antenes d'un envelat o d'una bastida*.

A més, en algun cas fonem *pal* i *màneg*. Així, hem de parlar del *màneg de l'escombra* (i no pas del **pal de l'escombra*).

Així, ja veieu com tot un grup de paraules que aparentment són sinònimes es fan servir en situacions diferents. En la llengua popular és difícil de trobar sinònims exactes; de fet, la riquesa d'una llengua està en aquests matisos de significació. Sobretot ens preocupa la confusió actual entre *pal* i *bastó*, causada per la interferència de la llengua castellana, que no distingeix els mateixos matisos que la catalana.

I, per acabar, cal esmentar unes expressions catalanes en què la interferència del castellà també ha fet de les seves: *ésser una llauna* (i no pas **ésser un pal*), *posar bastons a les rodes* (i no pas **posar pals a les rodes*). A una persona, si van mal dades, li podem donar *bastonades* o *garrotades*, però mai **cops de pal* (que, en tot cas, primer hauríem de desclavar de terra). Amb tot, esperem que no hagi de ser a *bastonades* que els catalans aprenguin a distingir entre un *pal* i un *bastó*.♦

CENTRE D'ASSESSORAMENT I FINQUES, S.L.

JOSEP M. BARNEDA I MOYA
Graduat Social - Administrador de Finques
Tècnic Tributari

Girona Assessors

Assessoria Laboral
Fiscal i Comptable

Finques Onyar

Lloguers en general

Rutlla, 11 - entresol 8a. - Tel. 972 20 67 41 - Fax 972 22 77 42 - 17002 GIRONA